

Eten en drinken

‘Brenge voort niet de vergankelijke spijs, maar de spijs die blijvend is tot in het eeuwige leven; de spijs die de Mensenzoon u zal geven...’ (Johannes 6: 27)

Als er iets is wat ons aan de aarde bindt, dan is het wel eten en drinken. Nog maar net zijn we verzadigd, of de honger en dorst dienen zich opnieuw aan. Ze begeleiden ons aardse leven van de eerste tot de laatste ademtocht - niet alleen in de letterlijke, maar ook in de figuurlijke zin van het woord. De dorst naar het bestaan gaan nooit over. Zelfs als we gestorven zijn brengt deze dorst ons vroeg of laat terug naar de aarde, waar we nog iets te doen hebben.

Honger en dorst hebben ook het leven van Jezus Christus op aarde begeleid. ‘Mij dorst’: dat is een van de laatste woorden aan het kruis. Met deze bede en de wrange smaak van een bittere drank sterft Hij. Maar ook na zijn opstanding brandt zijn honger en dorst naar wat alleen wij hem kunnen geven. Zo hoorde iemand hem eens zeggen: ‘Ik heb dorst. Ik heb alleen wat men mij geeft. Ik neem niets.’ (*) Dat is ook zijn vraag aan ons in de raadselachtige, tegenstrijdige woorden uit het Johannes-evangelie: ‘Brenge voort niet de vergankelijke spijs, maar de spijs die blijvend is tot in het eeuwige leven; de spijs die de Mensenzoon u zal geven.’ Hoe kan Christus ons nu iets vragen wat Hij zelf aan ons geeft?

In de taal van het altaar heet dit geschenk dat Hij geeft en vraagt tegelijkertijd: de communie. Het is veel meer dan een geschenk. Het is ook zijn smeekbede: ‘Wat kun je mij geven? Kun jij jezelf aan mij geven, nu ik mijzelf aan jou gegeven heb?’

Pas als ik mijzelf aan hem geef is het maal, dat Hij met ons wil delen, volmaakt. Pas dan is zijn dorst naar ons bestaan geleest.

(*) ‘Mijn schaduw - dat is je naaste’ - Dagboeken van Gabrielle Bossis, 17 maart 1948. (Zeist, 2001)

19 maart 2023

De verheerlijking op de berg (Mattheüs 17: 1 - 18)

Nergens in het leven van Christus op aarde is de tegenstelling tussen hoogte en diepte, tussen licht en duisternis, groter dan bij de verheerlijking op de berg en het drama dat er op volgt. Nog maar net is Hij op de berg in zijn ware gedaante tot verschijning gekomen of Hij wordt aan de voet van de berg geconfronteerd met een verziekte mensheid, die hem tot wanhoop brengt: ‘O, ongelovig en ontaard geslacht! Hoe lang zal ik nog bij u zijn? Hoe lang moet ik u nog verdragen?’ Deze schrijnende tegenstelling is het kenmerk van Christus en degenen die hem willen volgen. De kerkvader Augustinus heeft dit eens in de kortste vorm uitgedrukt met de woorden: ‘De geschiedenis van de christenheid verloopt tussen de vervolgingen van de tegenstander-machten en de vertroosting van God.’ Zo gaat het niet alleen met de christenen, maar ook met Christus zelf: heen en weer geslingerd tussen vervolging en vertroosting, tussen verheerlijking en verzoeking. Niet alleen is dat zijn lot, maar het is ook zijn zelfgekozen lot - zo hard als dat klinkt. Hij geeft immers na zijn opstanding zelf het antwoord op zijn wanhopige vraag: ‘Hoe lang zal ik nog bij u zijn?’ ‘Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld.’

In de mensenwijdingsdienst begeven wij ons op de berg. De berg - dat is het altaar. Het Latijnse woord ‘alta are’ betekent: verhoogde offerplaats.

Ook al zien wij het niet met eigen ogen: het is de plaats waar Christus in zijn ware gedaante verschijnt. Telkens wanneer het brood en de kelk in zijn naam worden opgeheven, wordt Christus opnieuw verheerlijkt. Telkens wanneer we het heilige maal ontvangen kunnen we met Petrus zeggen: 'Heer, het is goed dat wij hier zijn.' En telkens wanneer de heilige handeling volbracht is daalt Hij met ons de berg af, van de vertroosting van God terug naar de vervolgingen van de tegenstander-machten op aarde.

5 maart 2023

'De Mensenzoon zal bespot, mishandeld, bespuwd, gegeseld en gedood worden...' (Lukas 18: 32)

Dit alles: het zijn niet alleen de folteringen die Jezus onderging. Het zijn dagelijks terugkerende handelingen, waarmee overal op aarde mensen gebroken worden. De geschiedenis herhaalt zich talloze keren. En steeds staan wij als omstanders, als getuigen en als toeschouwers machteloos, zo lang we niet zelf als dader of slachtoffer betrokken zijn. Misschien is machteloosheid wel het kenmerk van alle mensen van goede wil. Het kwaad is zo oud als de wereld en kan met de beste wil van de wereld niet uitgeroeid worden.

Ook de volgelingen van Jezus stonden machteloos tegenover de machthebbers, die bezeten waren van het kwaad. En toch waren er enkelingen, die Hem desondanks probeerden bij te staan tot het eind toe: de ene leerling die wist wat sterven is; de moeder door wier ziel een zwaard ging; de zondares die Hem een liefdesdaad bewees door Hem te zalven. Dat was het enige wat ze in hun onmacht nog konden doen: Hem bijstaan, letterlijk en figuurlijk.

Wanneer je goed om je heen kijkt zie je, dat het kwaad in de wereld niet alleen fysiek verminkt, maar dat - nog veelvuldiger - de zielen van mensen worden verminkt en gebroken. Maar ook dan is er nog iets wat wij in onze machteloosheid kunnen doen. Als we met onze handen niets kunnen doen om daadwerkelijk te helpen kunnen we alleen nog met ons gebed, onze voorbede, ons mee-lijden bijstaan. Deze onzichtbare bijstand - hoe klein en onooglijk ook - is een tegenwicht op de wegschaal die onder de last van het kwaad in de wereld dreigt te bezwijken. En het verlicht de last van Hem, die alles moet dragen en die zegt: 'Wat je gedaan hebt aan de geringste van Mijn broeders en zusters: je hebt het aan Mij gedaan.'

19 februari 2023

Nieuwjaar

Een nieuw jaar is begonnen - maar bijna alles wat ons tegemoet komt is een erfenis uit het verleden. Dat komt omdat we collectief de ballast van onafgemaakte zaken met ons meeslepen. Waar je ook maar kijkt: onopgeloste conflicten en oorlogen, een toenemende klimaat- en milieucrisis, armoede, honger en onderdrukking. Op alle gebieden zijn we verstrikt in de problemen. Wat is er nog nieuw aan dit nieuwe jaar - afgezien van een nieuwe opeenstapeling van oude kwalen? Ongetwijfeld is een groot deel van de wereld die wij zelf gecreëerd hebben ongeneeslijk ziek. Maar zelfs wanneer iemand of iets doodziek is kunnen we nog iets doen. Dat doen we immers ook bij patiënten en bij stervenden. Hoe wordt iets wat oud en ziek en verworden is weer nieuw?

In de kleinste vorm van gemeenschap, het huwelijk, hebben we daar uitdrukkingen voor. Dat zijn de namen van substanties, die laten zien dat door wederzijdse trouw en liefde de huwelijksband steeds sterker wordt: koper - zilver - goud - een diamanten huwelijk. En hoewel crisis en conflict nagenoeg in ieder huwelijk onvermijdelijk zijn, hoewel soms de liefde van één kant moet komen, hoewel de getrouwen alleen maar ouder, zwakker en gebrekkiger worden, zorgt de alchemie van de liefde ervoor, dat de verbintenis verguld wordt of uitkristalliseert tot diamant. Dat geldt niet alleen voor het huwelijk, maar voor alle vormen van gemeenschap. Liefde en trouw kun je overal beoefenen: in de gemeenschap van je werk, met je huisgenoten, in de zorg voor mensen en dieren. Ook wanneer je helemaal op jezelf bent aangewezen, zelfs dan is het nog nodig om tenminste de aarde trouw te blijven - al is die nog zo ziek.

Alchemie is de kunst om uit niets iets te maken, om uit een vergankelijke wereld een onvergankelijk kunstwerk te scheppen. Alchemie is meer dan verandering; het is verwandeling, transsubstantiatie. Daartoe is uiteindelijk alleen de liefde in staat. Als alles verkeerd gaat, als niets meer helpt om de neergang van het stervende aardebestaan te kenteren, is de liefde het enige middel om opgang in de ondergang te scheppen.

En wanneer de liefde van mensen bekroond wordt met de liefde van God, wanneer de liefde van twee kanten komt, beginnen wij samen onmerkbaar, onzichtbaar te bouwen aan een nieuwe wereld: aan de gouden bruiloft van hemel en aarde.

1 januari 2023

Bij het derde Kerstevangelie

Levenslang schrijven we met onze voeten wonderlijke, raadselachtige tekens in de aarde. Dat merken we pas goed wanneer we bij toeval een lotgenoot tegen het lijf lopen of wanneer we geconfronteerd worden met iemand, met wie we voor de rest van ons leven iets te stellen hebben. Het lot werkt als een speld in de hooiberg. Maar wie of wat zorgt er voor dat onze voeten de weg vinden, zelfs al gaan we als slaapwandelaars onze lotgenoten tegemoet?

Van de grote heiligen wordt gezegd, dat zij levenslang wandelden met Christus.

Van de grote ingewijden wordt gezegd, dat zij gouden voetsporen op aarde achterlieten. 'Meister Gùldenfuß', de Meester met de gouden voeten - dat is de naam die eeuwenlang aan de grote ingewijden werd gegeven.

Ook al zijn wij allesbehalve heiligen of ingewijden: onze voeten weten welke weg ze moeten bewandelen om onze lotsbestemming te vinden. Onze voeten zijn wijzer dan ons hoofd. Dat is niet onze verdienste. Dat is het werk van de Heer van ons lot, die onze voeten naar de plaats van hun bestemming leidt.

Wellicht is dat bedoeld met de raadselachtige laatste woorden van het evangelie: 'Als alles, wat Christus gedaan heeft, zou worden opgeschreven, dan zou de wereld de boeken niet kunnen bevatten, die te schrijven waren.' (Johannes 21: 25) Niet alleen heeft Christus tijdens zijn leven op aarde nog veel meer gedaan dan de evangelisten beschrijven. Sinds zijn dood en opstanding laat Hij zijn sporen op aarde achter. In ieder mensenleven, in vreugde en leed, in geluk en ongeluk, in lot en noodlot wandelt Hij met ons mee en schrijft zijn tekens in de aarde.

25 december 2022

Met Zijn ogen zien

Onze maatschappij is zo ingericht dat we in ons dagelijks leven kunnen doen alsof Christus niet bestaat. Sterker nog: Hij is verbannen uit onze samenleving. Waar je ook maar kijkt: in onze scholen, winkels, banken, fabrieken, in ons dagelijks verkeer is geen spoor van Hem te vinden. In plaats daarvan leven we in een wereld waarin macht en geld, algoritmen en efficiëntie de dienst uitmaken. Dat klinkt misschien radicaal, maar we beseffen dat pas goed als ons leven aan een zijden draad hangt. Het is een bekend verschijnsel dat alles er anders uit ziet wanneer iemand op het glazen bruggetje is geweest en terugkeert in het leven na een bijna dood-ervaring. Wat belangrijk leek in ons alledaagse bestaan, wordt plotseling onbeduidend; het schijnbaar onbeduidende blijkt soms van grote waarde te zijn. Op de grens van leven en dood verschijnt ons leven als een open boek, waarvan de bladzijden dicht beschreven zijn: niets van wat we gedacht, gesproken en gedaan hebben gaat verloren. Het wordt bewaard - niet in onze herinnering, maar in het bewustzijn van de Heer van ons lot. Iemand, die terugkwam van de ervaring op de grens van dood en leven, zei: 'Zijn blik bewerkstelligde, dat ik mijzelf met Zijn ogen zag.'

Wat in deze uitzonderlijke ervaring tot verschijning komt, zal eens voor ieder mens werkelijkheid worden. 'Alle geslachten der aarde zullen de Mensenzoon aanschouwen', zegt Christus in Zijn apocalyps. En Johannes voegt er aan toe: 'Elk oog zal Hem zien, ook zij, die Hem doorstoken hebben.' Hoe kunnen wij ons voorbereiden op die ontmoeting? En hoe zullen wij ons staande kunnen houden wanneer we eens oog in oog zullen staan met de Mensenzoon?

In de mensenwijdingsdienst is er een ogenblik, waarop we letterlijk voor Christus staan. Op dat ogenblik geven we onszelf aan Hem, zoals Hij Zichzelf aan ons geeft - onvoorwaardelijk. Daarom heet het communie: de hoogste vorm van gemeenschap. Wanneer je dit geschenk ontvangt, besef dan: Ik sta voor Hem. Ook al ben ik blind: Hij ziet mij. Hij geeft Zichzelf aan mij. Hij raakt mij aan. In dit besef bereid ik mij voor op het ogenblik, dat ik mijzelf met Zijn ogen zal zien.

4 december 2022

Woorden als zaadkorrels

De tekst van de mensenwijdingsdienst bestaat uit woorden die als zaadkorrels zijn, die er op wachten om vroeg of laat te ontkiemen. Sommige van die woorden en zinnen zijn beloften voor de toekomst, die in de vorm van een mogelijkheid worden uitgesproken. Soms ontbreekt zelfs het werkwoord, zodat niet duidelijk wordt of het een wens, een bede of werkelijkheid is: 'Christus in u.' Wat wordt daarmee bedoeld? Is Hij in ons? Of vragen we Hem om in ons te wonen? Of worden we opgeroepen om Hem woning te geven? Wie kan van zichzelf zeggen: Christus is in mij?

'Ons leven is Zijn scheppend leven.' Is dat in ons dagelijks leven al tot verschijning gekomen? We doen gewoonlijk alsof ons leven niet van Hem, maar van onszelf is. Misschien zullen we in een verre toekomst, terugkijkend vanaf het hoogste standpunt, in staat zijn om te herkennen: Ja, ons leven was Zijn scheppend leven.

Maar dat betekent niet dat we lijdzaam moeten afwachten tot het misschien zo ver is. In tegendeel: iedere dag, ieder moment doet een appèl aan ons: kun je deze dag, dit ogenblik tot Zijn scheppend leven maken? Kun je dat zelfs doen met het geestdodende dagelijks werk, dat talloze mensen in onze tijd moeten verrichten? Miljarden mensen op aarde moeten als onbeduidende schakel in de keten of

als slaaf van de techniek werken. Als je hen vraagt: 'Waar doe het het voor?' is het ontnuchterende antwoord gewoonlijk: 'Ik doe het voor het geld.'

Maar ook het meest ondankbare, schijnbaar zinloze werk kan een bijdrage geven aan het leven op aarde, wanneer we niet alleen vragen: Wat doe je? maar ook: Hoe doe je het?

Bij alles wat we doen ziet iemand ons - iemand, die Zijn scheppende leven met ieder mensenleven wil verbinden. Zijn diepste verlangen is: Ik in u en gij in Mij. Alles wat wij doen kunnen wij doen in het besef: Ik doe het voor de aarde, voor mijn broeders, voor mijn zusters, voor Hem, die in ons wonen wil: Christus in ons.

20 november 2022

'Gij hebt de naam dat gij leeft, maar gij zijt een dode.' (Apocalyps 3:1

Onze westerse wereld heeft het moeilijk met religie. En dat is begrijpelijk: eeuwenlang hebben we onder het juk gezeten van kerken, die ons de wet hebben voorgeschreven - en nu we los van dogma's zijn willen we op eigen benen staan, los van God. 'Op de plaats van God: de vrije mens.' (*) Deze overmoedige leuze, die aan het eind van de negentiende eeuw klonk, is in onze tijd werkelijkheid geworden.

Religie heeft te maken met overgave en hulpeloosheid. De dichter Novalis drukt het radicaal uit: 'Hoe hulpelozer, des te ontvankelijker voor moraal en religie.' Wij proberen juist het omgekeerde te bewerkstelligen: 'Hoe zelfstandiger, des te vrijer van moraal en religie.'

Maar zijn we werkelijk zo vrij? Wie maar even boven de alledaagse werkelijkheid uitkijkt beseft, dat we zijn overgeleverd aan een welvaartsmaatschappij, die ons een leven lang wil voorschrijven wat we moeten doen. Voor de geestelijke wereld zijn we wandelende doden. Want dood is ons intellect en geestdodend is ons dagelijks werk. Wanneer we na een dag van mechanisch werk, routine en verstrooiing in slaap vallen, heeft niets van wat we die dag gedaan hebben betekenis voor de goddelijke wereld. 'Gij hebt de naam dat gij leeft, maar gij zijt een dode.' Dit ontgoochelende oordeel is in zekere zin voor ieder mens van deze tijd bestemd. Wat kunnen we na een dag van alledaagsheden nog aanbieden aan de goddelijke wereld? Misschien alleen nog maar onze hulpeloosheid, als we beginnen te beseffen wat ons ontbreekt.

Maar juist deze onmacht, deze hulpeloosheid is het, die ons ontvankelijk maakt voor moraal en religie. Om genezen te worden van de dood der materie is het noodzakelijk om te beseffen: 'Krank is de behuizing, die Gij betreedt...' Pas als we bedelaars om geest worden kan Hij ons genezen. Want Zijn kracht komt tot voleinding in onze zwakheid.

(*) Rudolf Steiner: 'An Gottes Stelle den freien Menschen!', 1892.

30 oktober 2022

Het denkende hart

We leven in een wereld, waarin we gewend zijn alles op afstand te houden. Weliswaar wordt ons de ellende van de wereld dagelijks voorgeschoteld, maar gewoonlijk nemen we die voor kennisgeving aan. Wanneer het dagelijks nieuws de revue heeft gepasseerd, gaan we weer over tot de orde van de dag. We kunnen immers niet veel anders, als we onze dagelijkse verplichtingen na willen komen. De

enige manier om deze afstand te overbruggen en toch op afstand iets te kunnen doen is: de ellende van de wereld te behartigen - afgezien van het weinige, wat we daadwerkelijk kunnen doen. Een meesteres in deze kunst was in de vorige eeuw Etty Hillesum, die zichzelf in de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog de opdracht gaf: 'Ik wil het denkende hart zijn. Ik zou het denkende hart van een heel concentratiekamp willen zijn.' Haar verstoorde leven (*) is een getuigenis van behartiging - terwijl zij uiterlijk gezien niets voor anderen kon doen. Wat blijft er dan nog over? Het denkende hart.

Er is een moment in de mensenwijdingsdienst dat vraagt om behartiging van de wereld. Maar gewoonlijk zijn we op dit hoogtepunt van de dienst zo met onszelf bezig, dat we de rest van de wereld vergeten. Het is immers het meest intieme moment waar wij, ieder voor zich, de vrede ontvangen. Wat voor een vrede is dat?

De mensenwijdingsdienst zelf geeft daar een antwoord op - maar we neigen ertoe dit antwoord te vergeten, wanneer we de vrede van Christus ontvangen. Aan het begin van de communie zegt Hij immers: 'Deze vrede, Mijn vrede met de wereld, kan ook bij u zijn...'

Radicaal uitgedrukt: Zijn vrede is niet voor mij bestemd, maar dóór mij: voor de wereld, met de wereld. Op het kostbaarste moment van de mensenwijdingsdienst, als we de lijdende, strijdende wereld denkend behartigen, kan deze wereld even in ons tot rust komen en vrede vinden.

(*) 'Het verstoorde leven' - Dagboek van Etty Hillesum 1941 - 1943.

23 oktober 2022

'Laat ons...'

In de eerste woorden van de mensenwijdingsdienst is een opdracht verwoord, die ons een leven lang kan begeleiden. Je kunt daarmee een begin maken wanneer je voorafgaand aan de dienst om je heen kijkt: met wie zullen we de mensenwijdingsdienst voltrekken? Wie zijn bedoeld met het woordje 'ons'? Kan ik de aanwezigen op de een of andere manier meenemen in dit grote gebed? Dat wordt al moeilijker wanneer er iemand aanwezig is die ons antipathiek is, of misschien zelfs erger dan dat. Maar ook zo iemand maakt deel uit van het gebed van de mensenwijdingsdienst. Zelfs voor onze vijanden en voor wie ons vervolgen hebben we de opdracht om te bidden (Mattheüs 5: 44).

In de loop van de mensenwijdingsdienst opent zich de kring van de gemeenschap met wie wij bidden. In het offer mogen alle ware christenen en alle gestorvenen instemmen. Zodra we een dierbare gestorvene begeleiden, die aan de andere zijde van de drempel mee offert, beginnen we te ervaren dat niet alleen deze ene, maar talloze gestorvenen willen deelnemen aan de altaardienst. Zelfs als er een paar mensen bidden, kan het 'vol' zijn aan het altaar. Daarom zegt de tekst van de mensenwijdingsdienst: '... allen die gestorven zijn.'

Nog een keer opent zich de altaardienst in het laatste deel voor het woord 'ons.' In de communie gaat het niet alleen om ons levenden, ware christenen en gestorvenen, maar om het leven der wereld. Acht keer klinkt in dit deel het woord 'wereld.' De vrede van Christus is bestemd voor het leven van de gehele wereld. De mensenwijdingsdienst is zo groot, dat wij allen en alles in dit gebed kunnen opnemen. Christus wil niet een kleine uitverkoren groep, maar de gehele wereld verlossen. Dat kan Hij echter niet alleen.

Wellicht zal onze Christengemeenschap in de komende eeuw en eeuwen altijd een onbeduidend kleine beweging blijven. Maar de mensenwijdingsdienst kan ook in een gemeenschap van enkelingen tot in het oneindige groeien.

Christus heeft ons gebed nodig. Moge het woord 'ons' steeds meer groeien en allen omvatten: allen, die aanwezig zijn, alle ware christenen, allen die gestorven zijn - totdat tenslotte de wereld in ons gebed besloten is. Zo kunnen we Hem helpen, het leven der wereld te dragen en ordenen.

16 oktober 2022

Sta op

'Jongeling, Ik zeg u: sta op!' (Lukas 7: 14)

Opstaan is een zaak van wilskracht, die nodig is om de zwaartekracht te overwinnen. Dat kost geen enkele moeite zolang je gezond en sterk bent, maar dat wordt al anders wanneer je vermoeid of uitgeput raakt. Je moet het zelf doen, op eigen kracht. Een ander kan het niet voor je doen. En het wordt nog moeilijker wanneer je ziek of bedlegerig bent. Dan eisen de zwaartekracht en de machteloosheid hun tol. Twee krachten zijn ononderbroken in strijd met elkaar, vanouds verwoord in de uitdrukking: 'De geest is gewillig, maar het vlees is zwak.'

Als dan de beproeving voorbij is en er komt een eind aan een lange, slopende ziekte, kun je ongelooflijk dankbaar zijn dat je weer op twee benen kunt staan, dat je vrij bent om te staan en gaan waarheen je wilt. Is dat werkelijk alleen je eigen geest, die het zwakke lichaam overwint?

Er is nog een andere, min of meer verborgen kracht, die ons wil helpen opstaan en op eigen benen te staan. Die wordt ons toegesproken, telkens wanneer we de moed dreigen te verliezen of wanneer de wanhoop toeslaat. Dat is de stem, die de jongeling van Naïm uit de dood tot leven riep. Dat is de stille, sterke stem die met ieder van ons meegaat tot aan de dood, tot in de dood en in het leven na de dood; de stem die ons toeroept: 'Staat op, laat ons verder gaan.'

25 september 2022

Geen geldbuidel

Hebt geen geldbuidel bij u, noch een reiszak, noch schoenen.' (Lukas 10:4)

Bij het naderen van een mijlpaal in het leven van de Christengemeenschap, het 100-jarig bestaan, is wellicht de belangrijkste vraag: hoe moet het verder in de toekomst? Hoe kunnen we de schat behoeden, die ons is toevertrouwd?

Zoals het gewoonlijk gaat bij de ontwikkeling van een nieuwe beweging, is het ook in onze Christengemeenschap: door menselijke onvolkomenheid is deze beweging niet meer zo ongeschonden en onvertroebeld als in het begin. Dat is voor sommige mensen een reden om zich teleurgesteld af te wenden en op zoek te gaan naar iets anders, iets beters. Wanneer je echter ondanks alle teleurstellingen ervaren hebt wat er in de mensenwijdingsdienst gebeurt - Wie het is, die spreekt en handelt - wil je niets liever dan dit grote geschenk behoeden en uitdragen in de wereld, naar elke stad en plaats waar Christus komen wil. Maar hoe? Hoe gaan we de komende eeuw tegemoet?

Eén ding is zeker: we zullen ons in de toekomst niet kunnen beroepen op in het verleden behaalde resultaten, niet op de verworvenheden van degenen die ons zijn voorgegaan. We zullen in zekere zin de toekomst met lege handen tegemoet moeten gaan, zonder verwachtingen, zonder oordelen, zonder vooropgezette plannen - alleen vertrouwend op de altijd aanwezige hulp van Degene, die wij aan het altaar dienen.

Om het onbekende land van de mensenwijdingsdienst te betreden moet je de schoenen van je voeten doen, de reiszak van je verworvenheden achter je laten en de geldbuidel van alle geestelijke rijkdom laten liggen. Christus zoekt bedelaars om geest, die leven in het besef: los van Hem heb ik geen kracht om iets te doen.

De beste voorbereiding op deze ongewisse toekomst is, iedere mensenwijdingsdienst als een onbeschreven blad te betreden, also het de eerste keer is dat je Hem ontmoet. En als dat niet lukt: alsof het de laatste keer is dat je Hem ontmoet. Dan zul je ervaren dat Christus het kostbaarste geeft wat er op aarde bestaat: Zichzelf.

4 september 2022